

Vuosikertomus 2020

Helsinki

Helsinki

Perustettu vuonna 1550

Pääkaupunki vuodesta 1812

Asukkaita (2020) 657 700

Kokonaispinta-ala 719 km²

Maapinta-ala 217 km²

Rantaviiva 123 km

Helsinki – Helsingfors perustettiin vuonna 1550

Ruotsin kuninkaan Kustaa Vaasan käskystä

Vantaanjoen suulle. Kuningatar Kristiinan aikana

1640-luvulla kaupunki siirrettiin nykyiselle paikalleen.

Pääkaupungiksi Helsingin nimitti Venäjän keisari

Aleksanteri I vuonna 1812. Suomi oli kolme vuotta

aiemmin liitetty osaksi Venäjän Keisarikuntaa.

Itsenäisen Suomen pääkaupunkina Helsinki on ollut

vuodesta 1917. Se on noin puolentoista miljoonan

asukkaan ja yli 700 000 työpaikkaa käsittävän seudun

talousalueen keskus.

Sisällys

4	Pormestarin katsaus
11	Kansliapäällikön katsaus
13	Kaupunginkanslia
17	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
21	Kaupunkiympäristön toimiala
25	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
29	Sosiaali- ja terveystoimiala
33	Helsingin kaupungin organisaatio
35	Kaupungin päätöksenteko
37	Kaupunginvaltuusto
38	Kaupunginhallitus ja jaostot
41	Lautakunnat ja johtokunnat
42	Tietoa Helsingistä
45	Kaupungin tilinpäätös 2020
47	Toimintamenot
47	Kokonaistulot
48	Kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma sekä tase
53	Henkilöstö
54	Kaupunkikonsernin toiminta ja talous
55	Konsernin tulos- ja rahoituslaskelma sekä tase

Pormestarin katsaus

Vuosi 2020 jää historiankirjoihin poikkeuksellisenä vuonna, jolloin monet aiemmin tehdyt suunnitelmat ja asetetut tavoitteet jäivät toteutumatta. Sen sijaan mennyt vuosi opetti kaupungille paljon ketteryydestä ja joustavuudesta sekä myös ison organisaation kyvystä työskennellä yhteisen tavoitteen eteen vaikeankin kriisin oloissa.

Kun maahan julkistettiin maaliskuussa 2020 poikkeusolot, Helsinki reagoi tilanteeseen nopeasti ja monin sellaisin keinoin, jotka olivat kaupungille aivan uusia.

Kaupungin henkilöstö osoitti muutoskykynsä ja -tahtonsa kriisiorganisaatiossa.

Koronapotilaiden hoidon sekä hoivakotien ja palvelutalojen asukkaiden erityisen suojaamisen ohella kaupunki teki töitä aivan ennennäkemättömällä volyymilla tartuntaketjujen jäljittämiseksi, kehitti uusia toimintamalleja ikäihmisten arjen avuksi ja innovoi tapoja tarjota kaupungin palveluja

kriisiajan keskelläkin. Koronapuhelinneuvonta käynnistyi heti keväällä ja toimintansa aloittivat myös koronaterveysasemat Laaksossa ja Malmilla jo maaliskuun alussa.

Kaupungin henkilöstö osoitti muutoskykynsä ja -tahtonsa kriisiorganisaatiossa. Koronapandemia lisäsi tietyissä kaupungin tehtävissä akuuttia työvoimatarvetta. Toisilla aloilla, kuten kulttuurin ja vapaa-ajan palveluissa, työvoimatarve samanaikaisesti vähentyi. Henkilöstön siirtoja kaupungin sisällä on koordinoanut Osajapankki, jonka kautta moni pandemian torjunnan kannalta olennainen tehtävä on löytänyt taitavan tekijänsä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla siirryttiin maaliskuun puolivälissä kahdessa päivässä etäopetukseen niin perusopetuksessa kuin toisen asteen oppilaitoksissa. Noin 43 000 peruskoululaista ja 25 000 lukiolais-
ta ja ammattiopiskelijaa siirtyivät etäopetukseen.

Koronakriisin tuomat rajoitukset tuntuivat erityisesti kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alalla. Samalla uudet innovaatiot ja digitaaliset palvelut ovat tuoneet mahdollisuuksia konserttien ja tapahtumien järjestämiseen. Vappuna saimme kokea Mantan perinteisen lakituksen virtuaalisesti ja vuodesta 1959 juhlistua Helsinki-päivää vietettiin verkon ja sosiaalisen median välityksellä.

Yksi koronavuoden ketterästi toteutetuista kokeiluista oli Senaatintorin kesäterassi, joka toi kesällä koronatilanteen ollessa rauhallisempi piristysruiskeen niin kaupunkilaisille, kotimaanmatkailijoille kuin yrityksille ja kaupunkikeskustan elävyydellekin. Kesäterassilla kävi yhteensä 400 000 kävijää, jotka työllistivät asiointillaan suoraan noin 250 eri alojen ammattilaista.

Kriisin keskellä Helsinki on pyrkinyt tarjoamaan myös rahallista tukea pandemiasta pahiten kärsineille toimijoille sekä tehnyt omien tilojensa osalta vuokravapautuksia ja -alennuksia. Helsinki on jakanut taiteen ja kulttuurin toimijoille erityisavustusta koronasta toipumiseen. Korona-avustuksia on jaettu myös liikuntaseuroille.

Koska koronapandemian torjunta on yhteistyötä, perustivat Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit, THL, HUS ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto alueellisen koronakoordinaatio-ryhmän syyskuussa 2020. Ryhmän tavoitteena on ollut vahvistaa yhteistä tilannekuvaa sekä koordinoida ja valmistella alueellisia ja paikallisia toimia. Pääkaupunkiseutu on yhtenäinen toiminnallinen alue niin työssäkäynnin, asioinnin, opiskelun kuin asukkaiden muunkin elämän kannalta.

**Koronapandemian aikana
helsinkiläisten tiedontarve
on ollut valtava.**

Koronapandemian aikana helsinkiläisten tiedontarve on ollut valtava. Uutena ja tehokkaana viestintäkeinona Helsinki-kanavalla aloitettiin säännölliset Pormestarin info -lähetykset, jotka järjestettiin suorina lähetysinä koronakriisin alusta alkaen. Infojen ideana on alusta lähtien ollut selkeyttää korona-ajan viestintää, vastata kaupunkilaisten ja henkilöstön tiedontarpeeseen sekä varmistaa täsmällisen ja oikea-aikaisen tiedon saatavuus kriisinhoidon keskeisenä välineenä.

Poikkeusolojen vaikutukset etenkin heikoimmassa asemassa oleviin kaupunkilaisiin; iäkkäisiin, lapsiin ja nuoriin, asunnottomiin tai muutoin syrjäytymisvaarassa oleviin, ovat erityisen huolestuttavia. Erityisesti lapset ja nuoret ovat joutuneet kantamaan yhteiskunnan rajoitustoimien taakasta hyvin suuren osan.

Kaupungit ovat operatiivisia ja kokonaisvaltaisia toimijoita, jotka eivät voi hoitaa vain kriisin terveydenhoidollista ulottuvuutta, vaan kaupunki on koko kriisin ajan pyrkinyt pitämään huolta myös pandemian sosiaalisista ja taloudellisista hättävaiikutuksista, sen negatiivisia lieveilmiöitä mini-moiden.

Koronakriisin vaikutukset eivät rajoitukaan vuoteen tai kahteen, vaan pikemmin vuosikymmeniin. Sen seurauksia ja jälkiä on korjattava vielä

pitkälle tulevaisuuteen. Vaikka olemme kaupunkina selvinneet kriisin hoidosta suhteellisen hyvin, tarkentuvat kriisin lopulliset vaikutukset ja syvyys vasta tulevaisuudessa. Palveluvelkaa on kurottava umpeen vielä pitkään.

Helsingin vahvuus on olla onnellisten ihmisten turvallinen koti ja kohtaamispaikka.

Koronarokotusten aloittaminen antoi toivoa vuoden 2020 loppua kohti mentäessä. Helsinki aloitti koronarokotukset joulukuun lopussa terveydenhuollon ammattilaisista. Rokotukset ovat tämän jälkeen edenneet riskiryhmittäin niin nopeassa tahdissa, kuin rokotteita on vain saatu.

Vaikka pandemia hallitsi monia tapahtumia ja kaupungin tekemistä vuonna 2020, mahtui Helsingin vuoteen paljon muutakin. Kriisin keskelläkin kaupunki kasvoi ja kehittyi. Kaupungin investointitaso kasvoi edelleen vuonna 2020 kohoten uuteen ennätykseensä yli miljardiin euroon. Vuoden aikana valmistui myös 7 280 uutta kotia helsinkiläisille, mikä oli yli kaupunkistrategiassa asetetun vuosittaisen asuntotuotantotavoitteen.

Tulevaisuuden energiapäätöksiin ratkaisuja hakeva kansainvälinen Helsinki Energy Challenge -haastekilpailu houkutteli mukaan 252 tiimiä 35 maasta eri puolilta maailmaa. Kilpailun tuomaristo nosti palkittaviksi neljä ehdotusta maaliskuussa 2021. Pohjoismaiden suurin startup-kampus Maria 01 on jatkanut rakentumistaan vahvasti ja antaa osaltaan hyvät edellytykset Helsingin aseman vahvistumiselle Euroopan johtavana startup-keskittymänä.

Valtuustokausi ja sen myötä valtuustokausittain laadittava kaupunkistrategia lähestyy loppuaan valtuustokauden päättyessä. Sen henki kuitenkin toivottavasti kantaa myös tulevaan ja Helsinki panostaa seuraavinkin vuosina ketteryYTEEN, palveluhenkisyYTEEN ja modernimman ja toimivamman kaupungin rakentamiseen – päivä päivältä parempaan Helsinkiin.

Kulttuuri, tapahtumat, ravintolaelämä ja monet muut sellaiset asiat ja elämykset, joiden takia ihmiset haluavat asua kaupungeissa, ovat väliaikaisesti olleet tauolla. Mutta samalla niiden puuttuminen on entistä selkeämmin muistuttanut meitä siitä, mikä kaupungeissa on tärkeintä – ihmiset ja ihmisten väliset kohtaamiset sekä paikat, jotka mahdollistavat näitä kohtaamisia. Helsingin vahvuus on olla onnellisten ihmisten turvallinen koti ja kohtaamispaikka. Pandemia toi nämä vahvuudet myös esiin uudella tavalla. Se antaa Helsingille hyviä kilpailuvaltteja tulevaan.

Jan Vapaavuori
pormestari

Kansliapäällikön katsaus

Vuosi 2020 oli hyvin poikkeuksellinen Helsingin kaupungin historiassa. Samanlaista emme ole kukaan aiemmin kokeneet.

Koronapandemia koetteli koko maailmaa. Kokonaisuutena tarkastellen Suomessa selvittiin vähemmällä kuin useimmissa muissa Euroopan maissa, mutta Suomessakin virus kohteli maan eri osia eri tavalla. Vaikeinta oli pääkaupunkiseudulla, jossa tartuntoja väestömäärään suhteutettuna oli kaikkein eniten, noin puolet koko maan tartunnoista.

**Kriisivuosi näytti voimamme.
Meiltä löytyi rahkeita hoitaa
sekä poikkeustilannetta että
normaalia toimintaamme.**

Pandemia muutti Helsingin kaupungin toiminnan painopisteitä monelta osin melkein koko vuoden ajaksi. Silti emme olleet pelkässä kriisimoodissa, vaan kykenimme jatkamaan työtämme ja palvelujen tarjoamista ennakoimattomassakin tilanteessa. Iso ja joskus raskasliikkeiseksi mainittu kaupunki reagoi ja toimi ketterästi. Keskeistä oli henkilöstömme ja myös henkilöstöjärjestöjen hyvä asenne ja ihailtava joustavuus. Siitä lämmin kiitos tältäkin paikalta.

Kriisivuosi näytti voimamme. Meiltä löytyi rahkeita hoitaa sekä poikkeustilannetta että normaalia toimintaamme. Strategiassa määritetyt kärkihankkeet etenivät.

Poikkeusvuosi herätti myös näkemään monipaikkaisen työn mahdollisuudet. Moni siirtyi etätöhyön, mutta koko kaupungin mitassa muutos ei ollut niin mullistava kuin voisi ajatella.

Koronakriisin alkuvaiheessa arvioimme, että noin kymmenen prosenttia henkilöstöstä voisi siirtyä etätöskentelyyn, mikä sekin tietenkin tarkoittaa noin 4 000 henkilöä.

Tulevaisuudessa mahdollisuutta tehdä työtä muualla kuin työpaikalla epäilemättä käytetään aikaisempaa enemmän. Välineet on testattu ja niiden käyttö opittu, ja uusia ja parempia välineitä kehitetään.

Menneen vuoden ylpeimpiä hetkiä työssäni oli, kun sain Urheilugaalassa vastaanottaa Helsingin kaupungin edustajana Suomen vuoden 2020 aktiivisimmalle työpaikalle annetun palkinnon. Se on suuri ilonaihe kaupungille.

Palkinto osoittaa, että tuloksia syntyy, kun teemme asioita yhdessä ja järjestelmällisesti, mutta silti kokeilevasti. Liikkuminen luo yhteistä hyvää niin terveydellisesti, yhteisöllisesti kuin työssä viihtymisen ja työstä palautumisen kannalta.

Menestystä ei tuonut yksittäinen kampanja, vaan kaupungin systemaattinen työ niin kaupunkilaisten kuin työntekijöidenkin aktiivisuuden lisäämiseksi. Kaupungin strategian kärkihankkeisiin kuuluu liikkumisohjelma, joka onkin saanut käytännössä ansaitsemansa merkityksen. Sattumaa ei ole sekään, että jo edellisvuonna Helsinki palkittiin Suomen liikkuvimpana kuntana.

Helsinki on Suomen suurin työnantaja ja yli 38 000 työntekijän liikkumisen mahdollistaminen ei onnistu kertatemppauksella. Olosuhteita, kannusteita ja rutiineja määrätietoisesti parantamalla liikkumisesta tulee yhä useammalle osa arkea ja mielekäs osa vapaa-aikaa.

Tästä on hyvä jatkaa työtä.

Sami Sarvilinna
kansliapäällikkö

Kansliapäällikkö Sami Sarvilinna

- Kaupunginvaltuuston ja kaupungin-hallituksen suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpano
- Kaupungin kehittäminen
- Sisäinen tarkastus

Keskushallintoon kuuluvat organisaatiot

- Kaupunginkanslia
- Palvelukeskusliikelaitos
- Taloushallintoliikelaitos
- Työterveysliikelaitos
- Rakentamispalveluliikelaitos (Stara)

Avainlukuja

Toimintatulot
36 milj. euroa

**Toimintamenot/
asukas**
421 euroa

**Koko
henkilöstöstä***
11 %

Toimintamenot
277 milj. euroa
(6 %)

Henkilöstömäärä*
4 327

**Lukuihin sisältyvät myös Palvelukeskus Helsingin, Rakentamispalveluliikelaitoksen (Stara), Taloushallintopalveluliikelaitoksen (Talpa), tarkastusviraston ja Työterveys Helsingin henkilökunta.*

Kaupunginkanslia

Kaupunginkanslia on kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelin. Kanslia vastaa kaupungin kehittämisestä ja huolehtii kaupungin keskuks- hallinnosta. Se toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Vuoden alussa liikkeelle lähtenyt ja maaliskuussa poikkeusoloihin johtanut koronapandemia määritteli paljon kaupungin ja myös kaupunginkanslian työtä. Se ei kuitenkaan muuttunut pelkäksi kriisinhallinnaksi vaan palvelujen tuottaminen ja tarjoaminen jatkui myös koronatilanteessa. Kesän aikana pandemia näytti jo vetäytyvän mutta se palasi uudestaan syksyllä ja paheni vuodenvaihteeseen tultaessa.

Kaupunginvaltuuston ja muiden toimielinten

Vaikeista ajoista huolimatta elinkeino-osaston asiakkaat perustivat vuoden aikana yli tuhat yritystä.

kokoukset muutettiin sähköisiksi ja etäkokouksiksi, mikä vaati sekä uusia hallintomallien linjauksia että teknisiä järjestelyjä. Ne onnistuttiin toteuttamaan muutamassa viikossa. Kaupunginhallitus piti ensimmäisen sähköisen kokouksensa 26. maaliskuuta ja valtuusto 8. huhtikuuta.

Kaupunginkanslian elinkeino-osaston vastasi työ- ja elinkeinoministeriön myöntämän yksityisyrityksien toimintatuen jakamisesta Helsingissä. Yrittäjille jaettiin 2000 euron toimintatukea syyskuun loppuun mennessä yhteensä yli 15 miljoonaa euroa.

Poikkeusaika lisäsi työttömyyttä

Poikkeustilanne heikensi huomattavasti Helsingin työllisyystilannetta. Työttömyysaste nousi pahimmillaan toukokuussa 18,6 prosenttiin ja erityisesti palvelualoilla toimivien nuorten työttömyys kasvoi. Työttömiä nuoria palveltiin sekä verkossa että toimipisteissä. Poikkeusaikana korostuivat digitaaliset palvelut.

Asiakastyön ohella suuri ponnistus on ollut työllisyyden kuntakokeilun valmistelu. Maaliskuussa 2021 alkavassa kokeilussa kaupunki ottaa aikaisempaa olennaisesti suuremman vastuun työllisyyden hoidosta. Kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat, vieraskieliset sekä ne työttömät, joilla ei ole oikeutta ansiosidonnaiseen työttömyysetuuteen. Kohderyhmä on lähes 50 000 henkilön suuruinen.

Vaikeista ajoista huolimatta elinkeino-osaston asiakkaat perustivat vuoden aikana yli tuhat yritystä. Kaupungin etäpalveluja kohdennettiin ravintola-alan ja luovien alojen yrityksille sekä maahanmuuttajataustaisille yrittäjille.

Koronaepidemiasta kärsivät erityisesti matkailu, ravintolat ja kulttuuri- ja tapahtuma-alan yritykset. Helsingissä vierailevien matkailijoiden määrä oli noussut useita vuosia peräkkäin, mutta maaliskuusta lähtien matkailijamäärät romahtivat. Esimerkiksi joulukuussa hotellien käyttöaste jäi kymmeneen prosenttiin. Kaupunki tuki matkailualaa vuokranalennuksin ja koulutuksin.

Johtamisjärjestelmää arvioitiin

Vuoden alussa kaupunginkanslian organisaatiossa aloitti strategiaosasto, joka huolehtii kaupungin strategisesta kehittämisestä ja keskeisten asiakokonaisuuksien ja hankkeiden koordinoinnista, digitalisaation ja tietohallinnon ohjauksesta, tilasto- ja tutkimustoiminnasta sekä kansainvälisistä asioista.

Vuoden aikana valmisteltiin kuluvan strategia-kauden vaikutusten arviointia kaupungin johdolle ja valtuustolle. Samalla aloitettiin valmistautuminen vuonna 2021 alkavan valtuustokauden strategiatyöhön. Vuonna 2017 uudistetun kaupungin johtamisjärjestelmän arviointia jatkettiin. Kokonaisuuteen kuuluvat Helsingin yliopiston, Tampereen yliopiston ja Hankenin akateemiset tutkimukset.

Koronapandemia vaikutti voimakkaasti kaupungin kansainväliseen toimintaan, kun ulkomaan virkamatkat ja kansainvälisten vieraiden vastaanottaminen oli kielletty maaliskuusta lähtien. Toiminta siirtyi virtuaalitahtumiin ja etäyhteyksin toteuttavaksi.

Kaupunki toteutti kaksi henkilöstökyselyä: uudistumisen pulssin ja Kunta 10-selvityksen. Molemmissa kaupunkitasoiset tulokset paranivat.

Kaupunginkanslian työntekijöiden tulos- ja kehityskeskusteluiden tilalle otettiin käyttöön onnistumiskeskustelut. Niissä näkökulma muuttui siten, että tavoitteena on tukea ja mahdollistaa henkilöstön onnistuminen työssään.

Viestinnällä riitti kiirettä

Pandemian vaikutukset kaupungin talouteen säilyivät epävarmoina koko vuoden ja vaikutukset näkyvät pitkään. Kaupungin talousarvioprosessi uudistettiin yhdessä kaupungin johdon ja toimialojen kanssa. Maankäytön toteutusohjelma ja hankintastrategia valmistuivat.

Kanslian viestinnälle korona aiheutti runsaasti kiireitä. Aktiivisella ja ennakoivalla viestinnällä varmistettiin, että kaupunkilaisilla, kaupungin henkilöstöllä, medialla ja muilla sidosryhmillä oli ajantasainen tieto koronatilanteesta ja kaupungin suunnitelmista tilanteen hallitsemiseksi.

Tapahtumat siirtyivät virtuaalisesti toteuttaviksi ja neuvonta siirtyi aikaisempaa enemmän sähköisiin kanaviin. Helsinki-kanavan merkitys korostui korona-viestinnässä. Kanava välitti pormestarin infot ja pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmän infot suorina lähetyksinä.

Oikeuspalvelut huolehti tavanomaisen toimintansa lisäksi koronakoordinaatioryhmien, toimialojen ja päätöksenteon juridisesta tuesta. Vuoden aikana loppuun hoidettuja riita-asioita olivat muun muassa Malmin lentokentän maanvuokrasopimuksen riita sekä asvalttikartellia koskenut prosessi.

Kaupungin sisäinen tarkastus kuuluu Kansliaan suoraan kansliapäällikön alaisuudessa. Vuoden aikana se teki 24 tarkastusta, jotka koskivat muun muassa rakennushankkeiden toteutusmuodon valintaa, asiakasmaksuja, hankintoja ja tilojen vuokraamista. Vuoden aikana sisäisellä tarkastuksella ei ollut selvittävänä poliisitutkintaan johtaneita väärinkäytösepäilyjä.

Kaupunki toteutti kaksi henkilöstökyselyä: uudistumisen pulssin ja Kunta 10-selvityksen. Molemmissa kaupunkitasoiset tulokset paranivat.

Kaupunginkansliaan kuuluu nyt kuusi osastoa: elinkeino-osasto, hallinto-osasto, henkilöstö-osasto, strategiaosasto, talous- ja suunnitteluosasto ja viestintäosasto.

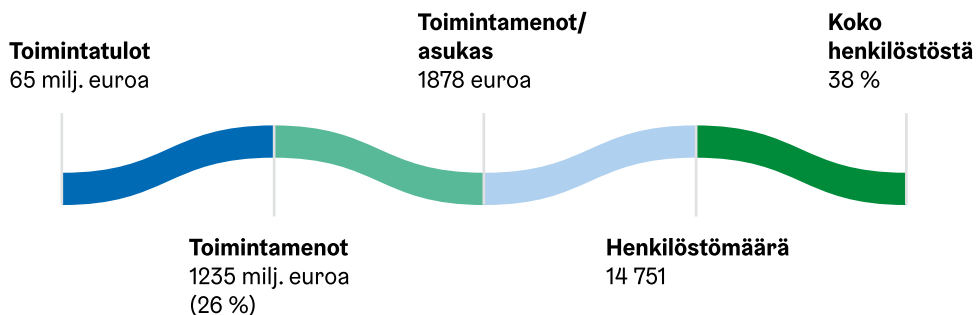
Apulaispormestari Pia Pakarinen, kokoomus

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan puheenjohtaja

Toimialajohtaja Liisa Pohjolainen

- Varhaiskasvatus ja esiopetus
- Perusopetus
- Lukio- ja ammatillinen koulutus, johon kuuluu suomenkielinen työväenopisto
- Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus, johon kuuluu ruotsinkielinen työväenopisto Arbis

Avainlukuja

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa Helsingin kaupungin varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, perusopetuksesta ja lukiokoulutuksesta, suomenkielisestä ammatillisesta koulutuksesta sekä vapaasta sivistystyöstä.

Koronapandemia työllisti kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa runsaasti. Vuoden aikana toimintaa jouduttiin muokkaamaan uusiksi moneen kertaan. Keväällä 2020 siirryttiin etäopetukseen parissa päivässä ja hyvin lyhyessä ajassa tehtiin digiharppaus, joka ei olisi ollut mahdollinen ilman toimialalla aikaisemmin tehtyä kehitystyötä.

Etäopetuksen laadukas toteuttaminen asetti suuria paineita toimialan henkilöstölle, joka selvisi hyvin vaikeasta tilanteesta. Koulut, päiväkodit, oppilaitokset ja työväenopistot olivat innovatiivisia jokapäiväisissä asioissa.

Pandemian ja poikkeusolojen pitkittyessä nousi esille oppimisen selvä kärsiminen varsinkin toisella asteella. Lukiolaisten enemmistö koki oppineensa etäopiskelussa huonommin kuin lähiopetuksessa. Se koski varsinkin niitä, jotka jommuoin olivat heikommassa asemassa.

Opiskelukaverit ja kouluyhteisö ovat tärkeitä voimavaroja. Kun lapset, nuoret ja perheet eivät olleet normaaliin tapaan palveluissa, myös palvelun tarpeen tunnistaminen ja palveluun ohjaus heikkenivät.

Monet oppilaat kokivat rajoitukset raskaina ja ilmapiiriin ahdistavana, mikä lisäsi käyntejä psykologeilla. Perusopetuksessa käyntien määrä lisääntyi jopa kolmasosalla. Palveluvelka kasvoi suureksi.

Kaikille lapsille kavereita

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävä Mukana-ohjelma on yksi kaupungin kärkihankkeista, ja erityisen tärkeä se on kasvatuksen ja

koulutuksen toimialalle. Tavoite on, että jokaisella lapsella ja nuorella on kavereita ja ainakin yksi turvallinen aikuinen elämässään, ja että jokainen saa peruskoulun jälkeisen koulutuksen. Lapsuusajan lähtökohdat eivät saa rajata mahdollisuuksia hyvään tulevaisuuteen.

Mukana-ohjelmalla on ehkäisty koulupudokkuutta ja kiusaamista ja lisätty harrastustoimintaa. Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi on tehty maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma (Make),

Mukana-ohjelmalla on ehkäisty koulupudokkuutta ja kiusaamista ja lisätty harrastustoimintaa.

jonka tavoitteena on taata kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet koulutukseen ja työelämään.

Kaupungin liikkumishjelmaan kasvatuksen ja koulutuksen toimiala osallistui monin tavoin, esimerkiksi kannustamalla polkupyörän käyttöön koulumatkoilla. Koulupihoja uudistetaan siten, että ne tukevat liikuntaharrastuksia. Uudistus suunnitelmia tehdään yhdessä kaupunkiympäristön ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialojen kanssa.

Vuoden aikana toimialalla kehitettiin kestävän tulevaisuuden opintopolku, jolla kaiken ikäiset oppijat ovat omassa arjessaan ja opinnoissaan kosketuksissa Hiilineutraali Helsinki -toimintapohjan ja kestävän kehityksen teemojen kanssa. Kestävä kehitys on mukana päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten toiminnassa, mikä näkyy esimerkiksi ruokalistoissa ja kierrätyksessä.

Vanhemmilta kiitosta

Pandemiasta huolimatta kaupungin varhaiskasvatuksen palvelut pidettiin avoinna koko vuosi. Varhaiskasvatuksen paikkoja lisättiin yli tuhannella. Kaupungin suomenkielisissä päiväkodeissa oli lähes 25 000 lasta.

Loppusyksystä tehdyssä varhaiskasvatuksen asiakaskyselyssä saatiin hyvin positiivinen tulos: kouluasteikolla 4-10 yleisarvosana oli 8,9. Melkein joka kolmas vanhempi antoi tasan kympin. Ongelmia tuottaa työvoiman saatavuus, joka on varhaiskasvatuksessa edelleen iso haaste.

Perusopetuksen painopisteitä oli koko kaupungin hyödyntäminen opetusympäristönä, mikä korona-aikana vaati luovuutta ja joustavuutta. Koulut toteuttivat koulu- ja aluekohtaisia kulttuuripolkuja, osan niistä etänä.

Helsinkiläisiä vanhempia on rohkaistu valitsemaan koulun aloittavalle lapselleen aloituskielenä jokin muu kuin englanti. A1-kielten osalta muiden kielten valintojen määrä lisääntyikin: lähes 30 prosenttia aloitti jollakin muulla kielellä. Suosituimpia englannin jälkeen olivat ranska, ruotsi, espanja, saksa, kiina ja venäjä.

Oppilasmäärä suomenkielisessä perusopetuksessa kasvoi noin tuhannella ja oli lähes 45 000. Runsas 13 prosenttia oppilaista oli erityisopetuksessa. Maahanmuuttajien osuus oli 22,7 prosenttia. Kaikki olivat etäopetuksessa maaliskuun puolivälistä toukokuulle.

Myös ruotsinkielisessä perusopetuksessa olevien määrä kasvoi ja oli lähes 4000 oppilasta. Kaupungin ruotsinkielisissä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa oli noin 2200 lasta.

Ammatti- ja aikuisopistossa 50 ammattia

Peruskoulun päättävästä helsinkiläisten ikäluokasta 60 prosentille on taattu opiskelupaikka lukiossa ja 40 prosentille ammatillisessa koulutuksessa. Vuoden 2020 yhteishaussa peruskoulun päättävistä 73 prosenttia haki ensisijaisesti lukioon.

Stadin Ammatti- ja aikuisopistossa voi opiskella lähes 30 eri tutkintoon ja yli 50 ammattiin. Vuoden aikana opistossa opiskeli 17 000 nuorta ja aikuista. Heistä vieraskielisiä oli 43 prosenttia. Opisto rakentaa kumppanuuksia työelämän ja yritysten kanssa ja tukee opiskelijoiden pääsyä työelämään.

Helsingin suomenkielinen työväenopisto otti vuoden aikana ison digiharppauksen. Pandemiasta huolimatta opiskelijamäärät pysyivät edellisvuoden tasolla, koska verkkokurssien määrää lisättiin huomattavasti. Kursseja oli yhteensä 1650 ja lisäksi yksittäisiä luentoja. Vuoden aikana kursseilla ja luennoilla oli yli 82 000 osallistujaa. Sekä suomenkielinen työväenopisto että ruotsinkielinen Arbis kehittivät tarjontaansa maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille.

Henkilöstön työhyvinvointia mittaavassa Kunta10-tutkimuksessa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sai selvästi aikaisempaa paremmat arviot, mikä oli myönteistä vaikeana koronavuotena. Syrjintä ja kiusaaminen olivat vähentyneet ja työnantajan vaihtamista harkitsevia oli aikaisempaa vähemmän.

Myös ruotsinkielisessä perusopetuksessa olevien määrä kasvoi ja oli lähes 4000 oppilasta.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki, vihreät

Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja

Toimialajohtaja Mikko Aho

- Maankäyttö ja kaupunkirakenne
- Rakennukset ja yleiset alueet
- Palvelut ja luvat

Toimialaan kuuluvat organisaatiot

- Pelastuslaitos
- HKL-liikelaitos

Avainlukuja

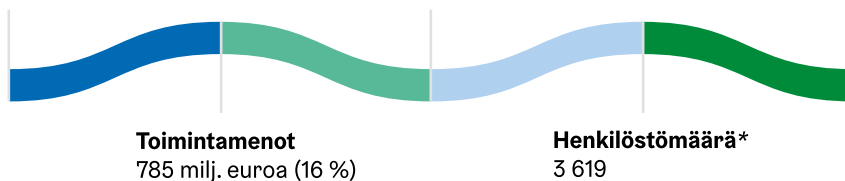
Toimintatulot

1 098 milj. euroa

Toimintamenot/ asukas

1 193 euroa

**Koko
henkilöstöstä***
9 %

**Lukuihin sisältyvät myös Pelastuslaitoksen ja Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) henkilökunta.*

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristöön liittyvistä palveluista. Se toteuttaa kaupunkistrategian visiota Helsingistä maailman toimivimpana kaupunkina.

Koronan aiheuttamista ongelmista huolimatta asuntorakentaminen jatkui vilkkaana. Kertomusvuoden aikana Helsingissä valmistui 7280 asuntoa ja aloitettiin lähes yhtä monen

Pandemian takia alueelliset tilaisuudet siirrettiin verkkoon, toimialan viestintä oli järjestämässä yhteensä 19 verkkotilaisuutta, jotka olivat hyvin suosittuja.

rakentaminen. Vilkkaimpia rakentamisalueita olivat Pasila ja Kalasatama, molemmissa reilusti yli tuhat aloitusta. Raide-Jokerin eli Espoon Keilaniemen ja Helsingin Itäkeskuksen yhdistävän pikaraitiotien vyöhykkeellä aloitettiin lähes 700 asunnon rakentaminen.

Jätkäsaaressa asuntorakentaminen jatkui muun muassa Atlantinkaaren ja Saukonlaiturin alueilla. Jätkäsaaren Wood-Cityyn valmistui Supercellin pääkonttori. Rakentaminen jatkui vilkkaana myös Kruunuvuorenrannassa ja Laajasalossa. Pasilassa valmistuivat Triplan viimeiset

asunnot. Kalasatamaan valmistui kaupunkiympäristön toimialan talo, jonne toimialan toiminnot keskitettiin.

Helsingin kaupungin oma asuntotuotanto rakennutti yli 1500 uudisasuntoa, niistä runsas kolmasosa ara-vuokra-asuntoja ja loput asumisoikeus- ja Hitas-asuntoja. Lisäksi käynnistettiin lähes 800 Helsingin kaupungin asunnot Oy:n omistaman asunnon peruskorjaus.

Asuntotuotannon tärkein edellytys on riittävä kaavoittaminen. Vuoden aikana kaavoitettiin pääosin raideliikenteen vaikutusalueelle asuntoja varten noin 730 000 kerrosneliömetriä, siitä yli 60 prosenttia täydennysrakentamista, ja toimitilaa noin 325 000 kerrosneliömetriä. Asuntorakentamiseen luovutettiin runsaat 300 000 kerrosneliömetriä, joka jäi 25 prosenttia tavoitteesta.

Bulevardisointi etenee

Kaupungin yleiskaavaan kuuluva bulevardisointien valmistelu eteni Tuusulanväylän ja Vihdintien osalta. Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnitelma ja siihen liittyvät selvitykset käynnistettiin, ja Raide-Jokerin ja Kruunusiltojen rakenhushankkeita vietiin eteenpäin suunnitelman mukaisesti.

Helsingin keskustan elinvoimaisuuden kehittäminen oli esillä monelta kannalta. Pormestarin työryhmä koordinoi Eteläsataman alueen kehittämistä, ja Elielinaukion ja Asema-aukion suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin lautakunnassa.

Kaupunkiympäristön osallisuussuunnitelman painopisteitä olivat alueelliset tilaisuudet sekä

vieraiskielisten helsinkiläisten tavoittaminen. Tavoitteena on asukkaiden osallistaminen asemakaavaprosesseissa. Pandemian takia alueelliset tilaisuudet siirrettiin verkkoon, toimialan viestintä oli järjestämässä yhteensä 19 verkkotilaisuutta, jotka olivat hyvin suosittuja.

Ilmastovahti seuraa päästöjä

Helsingin hyväksymän toimenpideohjelman mukaan kaupungin tulee olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteen toteutumisesta seurataan Ilmastovahti-työkalulla (ilmastovahti.hel.fi). Sivustolle on koottu 147 ilmastotekoa, joihin kaupunki on sitoutunut.

Vuoden 2019 ympäristöraportin mukaan Helsingin kasvihuonekaasupäästöt vähenivät 26 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Yksittäisistä ilmastotoimista merkittävimpiä on Energiarenessanssi-ohjelma, jonka toteuttaminen alkaa keväällä 2021. Ohjelmassa kaupunki tarjoaa taloyhtiöille tietoa, ohjausta ja käytännön apua energiaremonttien käynnistämiseen ja tekemiseen.

Yli puolet Helsingin alueen hiilidioksidipäästöistä tulee nykyisellään rakennusten lämmityksestä. Korkeinta A-energiatohokkuusluokkaa koskeva vaatimus sisällytettiin vuoden aikana vireille tulleisiin tontinluovutuskilpailuihin.

Hiilineutraalisuuden tavoite kulkee läpileikkävänä koko kaupungin ja sen kaikkien toimialojen teoissa.

Sujuvasti kävellen ja pyörällä

Ydinkeskustaan halutaan luoda laaja yhtenäinen kävelyalue, joka muodostuu kävelykaduista, levennetyistä jalkakäytävistä ja kävelypainotteisista joukkoliikennekaduista.

Pyöräliikenteen kehittämisohjelma 2020-2025 hyväksyttiin lautakunnassa ja kaupunginhallituksessa. Sen teemoja ovat pyöräteiden tavoiteverkkojen ja pyöräpysäköinnin rakentaminen, työmaajärjestelyjen ja talvikunnossapidon kehittäminen sekä markkinointi ja viestintä pyöräilyn edistämiseksi. Pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä parannettiin tehostamalla talvikunnossapitoa ja uusimalla päällysteitä.

Vuoden aikana ns. kestävien kulkutapojen eli kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteenlas-

kettu osuus kaikista Helsingissä tehdyistä matkoista kasvoi 79,7 prosenttiin. Edellisen viiden vuoden keskiarvo oli 77,6 prosenttia.

Pandemia vähensi kaupungin tuloja

Korona-pandemialla ja sen aiheuttamilla rajoituksilla oli suuria vaikutuksia myös kaupunkiympäristön toimialalla. Lähes koko henkilöstö siirtyi poikkeusolojen ajaksi etätyöhön.

Monia muitakin seurauksia pandemiasta oli. Valmiuslain ollessa keväällä voimassa esimerkiksi tulot pysäköintimaksuista lähes puolittuivat mutta tilanne normalisoitui loppuvuodesta.

Myös kaupungin vuokratulot vähenivät, kun terasseja ei keväällä ja alkukesästä voitua avata ja eräistä liikehuoneistoista ei peritty vuokria tai niiden maksua lykättiin. Toisaalta kaupungin puhtaanapitotyön tarve ja sitä myöten kustannukset kasvoivat pandemian takia merkittävästi. Kaupunkiympäristön toimialan tulomenetykset koronan takia olivat kaikkiaan 32,2 miljoonaa euroa.

Kaupunki luovutti Senaatintorin heinä-elokuun ajaksi ravintoloille, jotka rakensivat sinne jättiterassin. Terassilla kävi noin 400 000 asiakasta, ja se toi elämää kaupungin keskustaan.

Vuoden 2019 ympäristöraportin mukaan Helsingin kasvihuonekaasupäästöt vähenivät 26 prosenttia vuoden 1990 tasosta.

Apulaispormestari Nasima Razmyar, sosiaalidemokraatit

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan puheenjohtaja

Toimialajohtaja Tommi Laitio

- Kulttuuri
- Liikunta ja urheilu
- Nuorisotoimi
- Kirjastopalvelut

Avainlukuja

Toimintatulot
24 milj. euroa

**Toimintamenot/
asukas**
394 euroa

**Koko
henkilöstöstä**
5 %

Toimintamenot
259 milj. euroa
(5%)

Henkilöstömäärä
1 846

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ylläpitää ja parantaa eri-ikäisten helsinkiläisten mahdollisuuksia henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, sivistymiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen ja tukee Helsingin elinvoimaisuutta. Toimiala tarjoaa kaupungin asukkaille ja vierailijoille taidetta, tapahtumia, kursseja ja harrastusmahdollisuuksia, tiloja toimintaan, paikkoja ja palveluita liikkumiseen sekä tukea kansalaistoiminnalle.

Kaikki kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut suljettiin yli kolmeksi viikoksi maaliskuussa, kun kaupunki nosti valmiutta koronaviruksen leviämisen estämiseksi. Sen jälkeenkin pandemia vaikutti kaikkeen toimintaan, jota välillä avattiin ja sitten taas supistettiin tai suljettiin.

Poikkeustilanteessa toimialan palveluja tuotettiin etäpalveluina verkkoon, lähinnä kaupungin omalle Helsinki-kanavalle. Palveluja olivat esimerkiksi etävierailut museoihin, striimatut kaupunginorkesterin konsertit ja videomateriaali kaupunkilaisten omaehtoisen liikunnan lisäämiseksi. Toimialan viestintä- ja markkinointi tuotti vuoden aikana yli 300 videota.

Helsinki-avussa järjestettiin asiointi- ja keskusteluapua yli 70-vuotiaille, ja joulun aikaan annettiin taidelahjoja, kuten kulttuuriesityksiä seniori- ja palvelutalojen asukkaille. Kun vappua ei voitu juhlaa tavanomaiseen tapaan, järjestettiin kaupunkilaisille kaikkien aikojen etävappu, ja Manta lakitettiin virtuaalisesti.

Lehdet verkossa, kirjat näytöltä

Korona-aika opetti lukemaan lehdet verkossa ja kirjat näytöltä tai äänikirjoina. Helmet-kirjastojen verkkopalvelussa vierailtiin vuoden aikana lähes 16 miljoonaa kertaa eli kolme miljoonaa kertaa enemmän kuin edellisvuonna. Digilehtien kokonaiskäyttöä kasvoi 118 prosenttia, e-äänikirjojen 41 ja e-kirjojen 20 prosenttia.

Keskustakirjasto Oodissa laskettiin vuoden aikana 1,2 miljoonaa käyntikertaa kun määrä vuonna 2019 oli 3,2 miljoonaa. Maaliskuussa uusiin tiloihin lähipalvelukeskus Hertsiin muuttanut Herttoniemen kirjasto nosti kaikista rajoituksista huolimatta kävijämääräänsä 51 prosenttia.

Kulttuurikeskuksissa yli 1 200 tapahtumaa

Kaupungin kulttuurikeskukset Annantalo, Caisa, Kanneltalo, Malmitalo, Savoy-teatteri, Stoa ja Vuotalo sulkiivat ovensa kokonaan noin neljäksi kuukaudeksi. Syyskaudella toimittiin vajaalla täyttöasteella ja tarkkojen terveysturvallisuusohjeiden mukaan. Kulttuurikeskuksissa järjestettiin silti yli 1200 tapahtumaa ja niihin osallistui 300 000 kävijää, noin kolmannes edellisvuoden määrästä. Myös kulttuurikeskukset lisäsivät virtuaalista tarjontaan.

Lisätukea kulttuurin toimijoille

Helsingin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuurijaosto tuki taiteen esittämistä 17 miljoonalla eurolla. Sen lisäksi jaettiin kolme miljoonaa euroa taide- ja kulttuuriyhteisöille koronapandemiasta palautumiseen. Enintään viiden tuhannen euron pika-avustuksia jaettiin hankkeille, joissa hyödynnettiin uusia tai digitaalisia tapoja tavoittaa yleisöä.

Kaupunginorkesteri sopeutti toimintaansa

Pandemia muutti myös Helsingin kaupungin orkesterin ohjelmistoa ja koko toimintaa. Sinfoniakonsertteja peruttiin ja korvattiin pienempimuotoisilla konserteilla. Niitä kuultiin myös Yle Radio1:ssä, Yle Areenassa ja striimattuna verkossa.

Vuonna 2020 syntyneet helsinkiläiset ovat kaupunginorkesterin kummilapsia, ja orkesteri tarjoaa lapsille mahdollisuuden olla mukana ikäkautensa mukaan räätälöidyssä toiminnassa kouluikänsä saakka. Kaupunginorkesteri taltioi kummitapahtuman ja tarjosi perheille mahdollisuuden seurata sitä verkossa.

Helsinki Biennaali siirtyi

Helsingin taidemuseon HAMin tuottama Helsinki Biennaali oli määrä pitää kesällä 2020 mutta koronapandemian takia se jouduttiin siirtämään vuodelle 2021. Biennaalissa ovat mukana kaikki alun perin julkistetut 40 taiteilijaa ja taiteilijaryhmää Suomesta ja maailmalta. Tapahtuman tuotanto eteni Vallisaaressa ja syksyllä valmistui Biennaalin Paviljonki Lyypekinlaiturille Vanhan kauppahallin rantaan, mistä Biennaalin reitillä-

kenne Vallisaareen hoidetaan. Biennaali on koko kaupungin ja eri toimialojen yhteinen hanke.

Kaupunginmuseon aarteita ihasteltiin verkossa

Helsingin kaupunginmuseon kävijämäärä jäi kolmasosaan ennätyksestä eli noin 150 000 vierailijaan ja museo panosti vahvasti verkkosisältöihin. Museon Helsinki.fi-palvelussa julkaisemat yli 65 000 valokuvaa 1840-luvulta lähtien ovat keränneet paljon kiitosta.

Helsingin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuurijaosto tuki taiteen esittämistä 17 miljoonalla eurolla.

Ulkoliikunta suosiossa

Rajoitusten vuoksi kaupungin sisäliikuntapaikkojen käyttö väheni, mutta ulkoilualueiden ja ulkoliikuntapaikkojen merkitys korostui ja niiden käyttäjämäärät kasvoivat huippulukemiin. Myös uimarannoilla oli ennätysmäärä kävijöitä. Yhdessä Yle TV2:n kanssa liikuntapalvelut toteutti ikääntyneitä varten tehtyjä Jump-pahetkiä, joilla oli satojatuhansia katsojia.

Liikkumishjelman 60 toimenpidettä edistivät koronatilanteesta huolimatta hyvin, ja kaikki kaupungin neljä toimialaa lisäsivät kaupunkilaisten ja henkilöstön liikkumismahdollisuuksia.

Helsinkiläiset ovat tuoreen kuntalaiskyselyn mukaan hyvin tyytyväisiä kaupungin ulkoilualueisiin, puistoihin, kuntoratoihin ja ulkoilureitteihin.

Jalkautuvan nuorisotyön määrä kasvoi

Viime vuosina kaupungin nuorisopalvelut on vahvistanut jalkautuvaa nuorisotyötä, ja korona-aikana sillä oli erityinen tilaus. Jalkautuvan työn volyymi kasvoi ja sitä kautta saatiin myös tietoa nuorison ongelmista. Digitaalisten alustojen käyttö lisääntyi paljon sekä sisäisesti että nuorten kanssa tehtävässä työssä. NUPS – nuorisotyötä ohjaava ja linjaava perussuunnitelma valmistui.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa, vihreät

Sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtaja

Toimialajohtaja Juha Jolkkonen

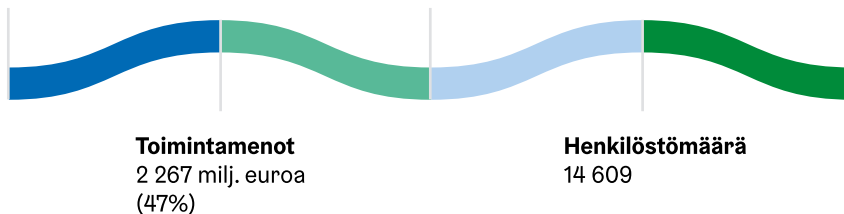
- Perhe- ja sosiaalipalvelut
- Terveys- ja päihdepalvelut
- Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

Avainlukuja

Toimintatulot
177 milj. euroa

**Toimintamenot/
asukas**
3 446 euroa

**Koko
henkilöstöstä**
37 %

Sosiaali- ja terveystoimiala

Sosiaali- ja terveystoimi järjestää ja tuottaa sosiaali- ja terveyspalveluja helsinkiläisille. Toimiala luo edellytyksiä terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiselle ja parantamiselle ja ehkäisee sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia ja niiden haittavaikutuksia.

Ensimmäinen covid-19-virustartunta todettiin Helsingissä helmikuun lopussa. Sen myötä kaupungin sosiaali- ja terveystoimi siirtyi pandemiasuunnitelman mukaiseen kriisijohtamiseen ja erityistoimiin, jotka jatkuivat koko loppuvuoden ajan. Samalla aloitti toimintansa pormestarin johtama koronakoordinaatioryhmä.

Valmiuslain mukaiset poikkeusolot olivat Suomessa voimassa maaliskuun puolivälistä kesäkuun puoliväliin. Syksyllä rajoituksista päätettiin paikallisesti, ja silloin käynnistettiin pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmä, jossa olivat mukana Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit sekä HUS, THL ja Aluehallintovirasto. Se teki linjauksia ja suosituksia pääkaupunkiseutua koskevista toimista.

Vuoden loppuun mennessä Helsingissä oli todettu yhteensä noin 11 000 koronatartuntaa ja siihen oli menehtynyt 230 ihmistä.

Keskeistä oli tehokas tartuntojen jäljitys ja karanteenitoimet. Helsingin sosiaali- ja terveystoimen epidemiologisen toiminnan kapasiteettia nostettiin seitsemästä yli 200 työntekijään. Laaksoon ja Malmille perustettiin epidemiaterveysasemat.

Lisää etä- ja digipalveluja

Keväällä sosiaali- ja terveystoimi supisti ja sulki monia kiireettömiä ja matalan kynnyksen toimintoja, joista henkilökuntaa siirtyi koronatehtäviin. Henkilökuntaa saatiin myös muiden toimialojen suljetuista toiminnoista. Ikääntyneille, jotka ovat koronaviruksen riskiryhmää, järjestettiin tukea ja apua kaupungin, seurakuntien ja järjestöjen yhteistyönä. Kaikille iäkkäille kaupunkilaisille soitettiin ja heidän tarvitsemansa apu kartoitettiin.

Viruksen vuoksi sosiaali- ja terveystoimen palveluja osin supistettiin ja osin niitä siirrettiin korvaaviin etäpalveluihin, joiden käyttäjämäärä kasvoi tuntuvasti. Pandemiavuosi korosti tarvetta kehittää sähköisiä ja digitaalisia palveluja,

Kaupungin keskeinen tavoite on eri väestöryhmien ja asuinalueiden hyvinvointierojen kaventaminen.

mikä on muutenkin yksi toimialan painopisteistä. Esimerkiksi Omaolo -oirearviosovelluksen käyttö kasvoi räjähdysmäisesti. Myös etähoitopalvelut ja etävastaanotot kasvoivat voimakkaasti.

Toimialalle syntyi vuoden mittaan hoito- ja palveluvelkaa esimerkiksi suun terveydenhuollossa, neuvola- ja perhepalveluissa, sosiaalityössä, terveysasemien palveluissa, psykiatrian avohoi-

Ei LABORATORIO ILMOITTAUTUMISTA

Valitse jono, johon haluatte ilmoittautua.

Ilmoittaudu automaatilla

Anmäl dig vid automaten
Please sign in using
the self service machine

Helsinki

dossa ja päihdehuollossa. Hoito- ja palveluvelka joudutaan ottamaan huomioon jatkossa.

Hyvinvointierojen kaventaminen

Helsingin sosiaali- ja terveystoimi vakiinnutti palvelujaan kolmen toimintamallin mukaisesti. Toimintamallit ovat lapsiperheille tarkoitettu perhekeskus, terveys- ja hyvinvointikeskus sekä kolmantena seniorikeskus.

Kaupungin keskeinen tavoite on eri väestöryhmien ja asuinalueiden hyvinvointierojen kaventaminen. Alueille, joissa perheillä on enemmän tarpeita, kohdennettiin lisäresursseja neuvola- ja perhetyöhön sekä koululaisten ja opiskelijoiden terveydenhuoltoon ja paperittomien neuvolapalveluihin.

Ruotsinkielisten helsinkiläisten yhdenvertainen asema otetaan huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa ja ruotsin kielen taito rekrytoinneissa. Kallion perhekeskuksen toimintaa kehitettiin siten, että se voi palvella kaikkia Helsingin ruotsinkielisiä perheitä.

Päätösten tekemistä toimeentulotukihakemuksista nopeutettiin siten, että päätös saatiin seitsemän työpäivän kuluessa 94 prosentissa tapauksista. Sähköisten hakemusten osuus kaikista hakemuksista kasvoi 39 prosenttiin.

Asunnottomuus puolitetaan

Kaupungin palautejärjestelmän kautta sosiaali- ja terveystoimi sai lähes 6000 palautetta, joihin kaikkiin vastattiin. Helsinkiläiset olivat huolissaan koronapandemiasta ja halusivat tietoa myös influenssarokotuksista. Asukaskokemuksia kerättiin myös haastatteluin ja verkko- ja lomakekyselyin. Niiden tulokset otetaan huomioon palveluja kehitettäessä.

Sosiaali- ja terveystoimi muotoili yhdessä kaupunginkanslian kanssa kaupungin kannanotoja sosiaali- ja terveystoimen valtakunnalliseen uudistukseen, josta hallitus antoi esityksen joulukuussa. Esitykseen sisältyy Uuttamaata koskeva erillisratkaisu, joka on myös Helsingin tavoitteena.

Yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa sosiaali- ja terveystoimi teki toimenpideohjelman asunnottomuuden vähentämiseksi. Suunnitelman tavoitteena on puolittaa asunnottomuus vuoteen 2023 mennessä.

Helsingin oli määrä ottaa käyttöön useiden Uudenmaan kuntien ja HUSin yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti syksyllä 2020, mutta sitä siirrettiin pandemian takia vuoteen 2021. Siirtymän valmistelu on vaatinut paljon voimavaroja ja siihen on valmistauduttu koulutamalla henkilöstöä.

Henkilöstö osoitti joustavuutta

Sosiaali- ja terveystoimen keskeinen ongelma on työvoiman puute. Lääkäreiden, sairaanhoitajien, sosiaalityöntekijöiden ja koihoidon henkilöstön saatavuus heikkeni edelleen, mikä näkyi hakijamäärien vähenemisenä rekrytoinneissa. Tilannetta on yritetty parantaa monin keinoin.

Vaikea koronavuosi vaati sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöltä poikkeuksellista venymistä, joustavuutta ja uudenlaista ammatillista osaamista.

Haasteista huolimatta Helsingin sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön työhyvinvointi on parantunut. Kunta10-tutkimuksen mukaan työyhteisön ilmapiiri, sosiaalinen pääoma ja työyhteisötaidot ovat parantuneet ja kokemukset lähesihenkilöstöstä muuttuivat myönteisemmiksi.

Vaikea koronavuosi vaati sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöltä poikkeuksellista venymistä, joustavuutta ja uudenlaista ammatillista osaamista.

Helsingin kaupungin hallinnollinen organisaatio

Helsingin kaupungin organisaatio

Vaaleilla valittava kaupunginvaltuusto on Helsingin ylintä päätösvaltaa käyttävä toimielin. Valtuusto valitsee pormestarit ja apulaispormestarit vaalikaudeksi kerrallaan valtuutetuista tai varavaltuutetuista. Valtuustokausi on nelivuotinen.

Pormestari toimii kaupunginhallituksen puheenjohtajana. Apulaispormestarit toimivat toimialalautakuntien puheenjohtajina sekä kaupunginhallituksen jäseninä. Pormestari ja apulaispormestarit ovat päätoimisia luottamushenkilöitä.

Johtavina viranhaltijoina kansliapäällikkö ja toimialajohtajat

Keskushallintoa johtaa kansliapäällikkö ja kutakin toimialaa toimialajohtaja. Kansliapäällikkö on toimialajohtajien esimies. Kansliapäällikkö ja toimialajohtajat toimivat pormestarin ja apulaispormestareiden alaisuudessa.

Kansliapäällikkö

Sami Sarvilinna

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

Liisa Pohjolainen

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Mikko Aho

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

Tommi Laitio

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Juha Jolkkonen

Kaupungin päätöksenteko

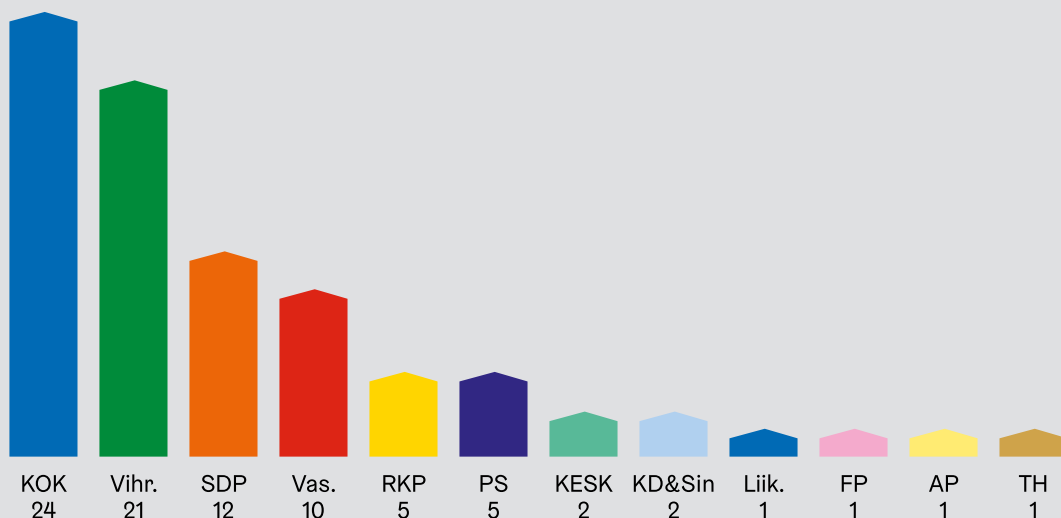
Kaupunginvaltuusto on Helsingin ylin päättävä elin ja se valitaan kuntavaaleilla joka neljäs vuosi. Kaupunginvaltuuston vastuulla ovat kaupungin toiminta ja talous.

Vuoden 2020 lopussa valtuustossa oli 12 valtuustoryhmää ja 85 valtuutettua sekä sama määrä varavaltuutettuja. Kokoukset järjestetään pääsääntöisesti joka toisena keskiviikkona. Koronapandemian takia kaupunginvaltuuston kokouksia alettiin keväällä 2020 järjestää hybridimallilla eli valtuutetuilla oli mahdollisuus osallistua kokoukseen etäyhteyden välityksellä tai valtuustosalissa paikan päällä. Valtuutetuista suurin osa osallistui etäyhteyden avulla.

Valtuuston kokoukset lähetetään suorina lähetyksinä verkossa Helsinki-kanavalla, josta kokoukset ovat katsottavissa myöhemmin tallenteina. Normaalitilanteessa valtuuston kokouksia voi seurata myös kaupunginvaltuuston istuntosalin yleisölehterillä, mutta koronapandemian takia yleisöä ei voitu ottaa saliin.

Päätösasiakirjat ja kokousten päätöstiedotteet ovat luettavissa kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.hel.fi/Päätöksenteko Kaupunginvaltuusto.

Poliittiset voimasuhteet 2020

(Kok.) Kokoomus • (Vihr.) Vihreät • (SDP) Sosiaalidemokraattinen puolue • (Vas.) Vasemmistoliitto
(RKP) Ruotsalainen kansanpuolue • (PS) Perussuomalaiset • (Kesk.) Keskusta
(KD & Sin.) Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmä • (Liik.) Liike Nyt Helsinki
(FP) Feministinen puolue • (AP) Avoin puolue • (TH) Terve Helsinki

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto: keskellä puheenjohtaja Otso Kivekäs (Vihr.), vasemmalla ensimmäinen varapuheenjohtaja Harry Bogomoloff (Kok.) ja oikealla toinen varapuheenjohtaja Paavo Arhinmäki (Vas.).

Kaupunginvaltuusto

31.12.2020

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Otso Kivekäs (Vihr.)

I varapuheenjohtaja

Harry Bogomoloff (Kok.)

II varapuheenjohtaja

Paavo Arhinmäki (Vas.)

Kokoomus 24

Ted Apter
Sirpa Asko-Seljavaara
Harry Bogomoloff
Juha Hakola
Atte Kaleva
Arja Karhuvaara
Kauko Koskinen
Terhi Koulumies
Heimo Laaksonen
Otto Meri
Seija Muurinen
Dani Niskanen
Mia Nygård
Jenni Pajunen
Pia Pakarinen
Matti Parpala
Jaana Pelkonen
Risto Rautava
Wille Rydman
Daniel Sazonov *
Mirita Saxberg
Ulla-Marja Urho
Jan Vapaavuori
Juhana Vartiainen

Vihreät 21

Alviina Alametsä
Jussi Chydenius
Fatim Diarra
Jasmin Hamid
Atte Harjanne
Kaisa Hernberg

Mari Holopainen
Kati Juva
Emma Kari
Otso Kivekäs
Maria Ohisalo
Hannu Oskala
Tuomas Rantanen
Satu Silvo
Anni Sinnemäki
Osmo Soivivaara
Leo Stranius
Johanna Sydänmaa
Reetta Vanhanen *
Sanna Vesikansa
Ozan Yanar

Sosialidemokraattinen puolue 12

Pentti Arajärvi
Tuula Haatainen
Eveliina Heinäluoma *
Ville Jalovaara
Jukka Järvinen
Johanna Laisaari
Abdirahim (Husu) Hussein
Nasima Razmyar
Ilkka Taipale
Pilvi Torsti
Sinikka Vepsä
Thomas Wallgren

Vasemmistoliitto 10

Paavo Arhinmäki
Mia Haglund
Veronika Honkasalo
Mai Kivelä
Dan Koivulaakso
Vesa Korkkula
Petra Malin
Sami (Frank) Muttillainen
Suldaan Said Ahmed
Anna Vuorjoki *

Ruotsalainen kansanpuolue 5

Eva Biaudet
Laura Finne-Elonen
Björn Månsson *
Marcus Rantala
Silja Borgarsdóttir Sandelin

Perussuomalaiset 5

Jussi Halla-aho
Pia Korpa
Mika Raatikainen *
Mari Rantanen
Matias Turkki

Keskusta 2

Laura Kolbe
Terhi Peltokorpi *

Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmä 2

Mika Ebeling *
Sampo Terho

Liike Nyt Helsinki 1

Joel Harkimo *

Feministinen puolue 1

Katju Aro *

Avoin puolue 1

Petrus Pennanen *

Terve Helsinki 1

Paavo Väyrynen *

*valtuustoryhmän puheenjohtaja

Kaupunginhallitus ja jaostot

Kaupunginhallitus 2020

Pormestari Jan Vapaavuori pj.
Anni Sinnemäki 1. varapuheenjohtaja
Tomi Sevander 2. varapuheenjohtaja

Varsinaiset jäsenet

Jan Vapaavuori
Pormestari

Anni Sinnemäki
Kaupunkiympäristön apulaispormestari

Pia Pakarinen
Kasvatuksen ja koulutuksen apulaispormestari

Nasima Razmyar
Kulttuuri ja vapaa-ajan apulaispormestari

Sanna Vesikansa
Sosiaali- ja terveystoimialan
apulaispormestari

Daniel Sazonov

Wille Rydman

Terhi Koulumies

Reetta Vanhanen

Ozan Yanar

Tomi Sevander

Veronika Honkasalo

Anna Vuorjoki

Mika Raatikainen

Marcus Rantala

Kok.

Vihr.

Kok.

SDP

Vihr.

Kok.

Kok.

Kok.

Vihr.

Vihr.

SDP

Vas.

Vas.

PS

RKP

Henkilökohtaiset varajäsenet

Ulla-Marja Urho

Mikko Särelä

Juha Hakola

Thomas Wallgren

Jasmin Hamid

Jenni Pajunen

Arja Karhuvaara

Otto Meri

Mikko Kiesiläinen

Fatim Diarra

Elisa Gebhard

Suldaan Said Ahmed

Mai Kivelä

Mari Rantanen

Silja Borgarsdóttir Sandelin

Kaupunginhallituksen esittelijä: kansliapäällikkö Sami Sarvilinna

Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto: keskellä puheenjohtaja, pormestari Jan Vapaavuori (Kok.), oikealla ensimmäinen varapuheenjohtaja Anni Sinnemäki (Vihr.) ja vasemmalla toinen varapuheenjohtaja Tomi Sevander (SDP).

Konsernijaosto

Kaupunginhallituksen konsernijaosto valvoo säätiöiden ja tytäryhteisöjen toimintaa.
Puheenjohtaja Jan Vapaavuori · Varapuheenjohtaja Jasmin Hamid

Varsinaiset jäsenet

Jan Vapaavuori
Ulla-Marja Urho
Juha Hakola
Jasmin Hamid
Mikko Kiesiläinen
Nasima Razmyar
Tomi Sevander
Veronika Honkasalo
Mika Rantanen

Kok.
Kok.
Kok.
Vihr.
Vihr.
SDP
SDP
Vas.
PS

Henkilökohtaiset varajäsenet

Pia Pakarinen
Wille Rydman
Terhi Koulumies
Mikko Särelä
Anni Sinnemäki
Elisa Gebhard
Thomas Wallgren
Suldaan Said Ahmed
Mari Rantanen

Esittelijä: kansliapäällikkö Sami Sarvilinna

Elinkeinojaosto

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto ohjaa kaupungin elinkeino-, kilpailukyky-, maahanmuutto- ja työllisyyspolitiikkaa. Puheenjohtaja Jan Vapaavuori · Varapuheenjohtaja Ozan Yanar

Varsinaiset jäsenet

Jan Vapaavuori
Jenni Pajunen
Otto Meri
Ozan Yanar
Anni Sinnemäki
Fatim Diarra
Elisa Gebhard
Suldaan Said Ahmed
Silja Borgarsdóttir Sandelin

Kok.
Kok.
Kok.
Vihr.
Vihr.
Vihr.
SDP
Vas.
RKP

Henkilökohtaiset varajäsenet

Pia Pakarinen
Wille Rydman
Arja Karhuvaara
Sanna Vesikansa
Mikko Särelä
Reetta Vanhanen
Tomi Sevander
Mai Kivelä
Marcus Rantala

Esittelijä: elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva

Lautakunnat ja johtokunnat

Kullakin neljästä toimialasta on 13-jäseninen lautakunta ja 1–3 jaostoa. Keskushallinnon ja toimialojen alla toimii lisäksi liikelaitosten johtokuntia sekä pelastuslautakunta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

- Suomenkielinen jaosto
- Ruotsinkielinen jaosto

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristölautakunta

- Ympäristö- ja lupajaosto
- Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
- Pelastuslautakunta
- Liikenneliikelaitoksen (HKL) johtokunta

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- Kulttuuri- ja kirjastojaosto
- Liikuntajaosto
- Nuorisajaosto

Sosiaali- ja terveystoimiala

Sosiaali- ja terveyslautakunta

- Sosiaali- ja terveysjaosto

Liikelaitosten johtokunnat

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta

Työterveysliikelaitoksen johtokunta

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta

Muut

Tarkastuslautakunta

Keskusvaalilautakunta (kokoontuu vaalien yhteydessä)

Tietoa Helsingistä

Perustettu vuonna 1550

Pääkaupunki vuodesta 1812

Alue ja ympäristö

Kokonaispinta-ala
719 km²

Rantaviivaa
123 km

Maapinta-ala
217 km²

Saaria
327

Väestötiheys
3020 hlö /maa-km²

Keskilämpötilat 2020

Koko vuosi

8,7°C

Lämpimin kuukausi,
kesäkuu

17,9°C

Kylmin kuukausi,
helmikuu

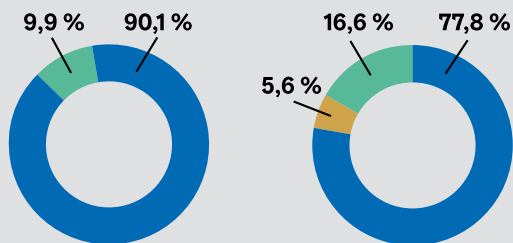
1,4°C

Väestö

Väkiluku 2020/2021

656 920

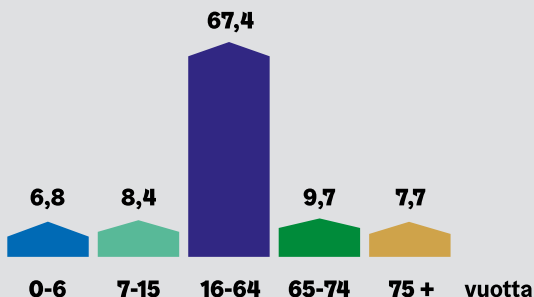
Virallinen, Tilastokeskuksen luku. 31.12.2020.

■ Suomen kansalaisia
■ Ulkomaisten kansalaisia

■ Suomenkielisiä
■ Ruotsinkielisiä
■ Muunkielisiä

Ikäjakauma, %

Elinajanodote,
vuotta

81,9

Miehet

79,0

Naiset

84,4

Asuminen

Asuinhuoneistoja yhteensä

371 295

Omistusasuntoja
41,4 %

Asumisväljyys / henkilö
34,2 m²

Kaupungin omistamia
vuokra-asuntoja
49 500

Työmarkkinat	
Työpaikkoja 2020	448 400
• alkutuotanto, %	0,1
• jalostus, %	10,2
• palvelut yhteensä, %	88,5
Markkinapalvelut, %	69,2
Julkinen hallinto, hyvinvointipalvelut, %	26,4
Muu tai tuntematon, %	1,2
Yrityksiä yhteensä 2018	50 350
Työvoima (15–74 -vuotiaat) 2020	
• työllisiä	334 600
• työttömiä	29 600
Työvoimaosuus, %	71,9
Työttömyysaste, %	8,1

Rekisteröityjä autoja 1000 asukasta kohti	547
matkoja yht. milj.	142
kohti (koko maassa)	167
väestöstä, %	95

Sähkön myynti, GWh	6 538
Veden myynti (pääkaupunkiseutu), milj. m ³	76,7
kohti päivässä (pääkaupunkiseutu), litraa	220

Lapsia varhaiskasvatuksessa sataa	
Koulutusrakenne 15-vuotta täyttäneistä, %	
• keskiasteen tutkinto	33
• Yliopistoja	3
• Ammatillisia oppilaitoksia	13

Kulttuuri ja vapaa-aika	
Kaupunginkirjasto	
• Lainoja, milj. kpl	7,2
• Lainoja asukasta kohti	11,2
Museoita	60
Ulkoiluteitä ja kuntoratoja, km	300
Uimahalleja	14
Sisäliikuntatiloja	800

Kaupungin terveysasemia	23
Perusterveydenhuoltokäyntejä*	
• terveysasemakäyntejä yms., milj.	6,1
• yhteensä asukasta kohti	9,8
päivittäin potilaita	711
• ostopalvelusairaaloissa	91
Poliklinikkakäyntejä yhteensä, milj.	1,4
• ostopalvelupoliklinikoilla, milj.	1
Laitoshoidossa keskimäärin	
• omissa yksiköissä	189
• yhteensä 1000 asukasta kohti	1
Vanhusten käytössä olevat palvelutalopaikat**	3 207
• laitoshoitopaikkoja	1 107

Matkustajaliikenne, milj. matkustajaa	
• Helsingin sataman kautta	4,8
• lähiliikenne yhteensä	47
Hotelleihin saapuneita matkustajia, milj.	0,9
• siitä ulkomaalaiset	0,5
• huoneita	8 270
Kansainvälisiä kongresseja ja tapahtumia	90

¹ Helsingin sairaalat 2020: Laakso, Malmi, Suursuo

² Sisältää psykiatrisen sairaalan. Luvut sisältävät oman toiminnan ja ostopalvelujen käynnit sekä käyntiä korvaavat hoitopuhelut ja muut hoitoasiainnit

³ Sisältää kunnalliset päiväkodit, perhepäivähoidon ja osto palvelupäiväkodit

*Terveysasemakäyntien luvut sisältää avosairaanhoidon, terveyskeskuspäivystyksen, kotihoitoon ja muun avohoidon oman toiminnan käynnit sekä käyntiä korvaavat hoitopuhelut ja muut hoitoasiainnit. Kotihoitoon luvut sisältävät myös ostopalvelukäynnit ja näitä korvaavat hoitoasiainnit.

** Laskennallinen paikkamäärä.

Kaupungin tilinpäätös 2020

Helsingin talous pysyi kriisin keskellä tasapainossa

Helsingin tilinpäätöksen 2020 mukaan kaupungin talous pysyi tasapainossa koronatilanteesta huolimatta. Kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta, joka on keskeinen kasvavien kaupunkien talouden tasapainoa kuvaava tunnusluku, toteutui vastaavalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Toiminnan ja investointien rahavirta toteutui 9 miljoonaa euroa negatiivisena huolimatta edellisestä vuodesta merkittävästi korkeammasta investointitasosta. Tämä mahdollistui, kun myös tulo- ja investointien rahavirta toteutui edellisestä vuodesta parempana.

Koronakompensaatiot vaikuttivat merkittävästi siihen, että kaupungin verorahoitus, joka sisältää valtionosuudet ja verotulot, toteutui kokonaisuudessaan 176 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Verotulot jäivät 57 miljoonaa euroa talousarviota pienemmiksi, kun taas valtionosuudet ylittivät talousarvion 234 miljoonaa euroa. Kertaluonteisia vuodelle 2020 kohdentuvia koronakompensaatioita toteutui valtionosuuksien kautta 214 miljoonaa euroa. Yhteisöverokertymä jäi 80 miljoonaa euroa pienemmäksi kuin talousarviossa yhteisöveron jako-osuuden korotuksesta huolimatta. Ilman tätä koko kuntakentälle kohdennettua yhteisöverotulomenetyksiä korvaavaa kompensatiota

yhteisöverokertymä olisi jäänyt lähes 200 miljoonaa euroa talousarviota pienemmäksi.

Kaupungin vuosikate oli 863 miljoonaa euroa, mikä oli 228 miljoonaa euroa talousarviota korkeampi ja hieman edellisvuotta korkeampi. Koronan vaikutukset Helsingin kaupungin vuosikatteeseen jäivät vuonna 2020 lähes neutraaleiksi, mutta tulevaisuuden ennustaminen vaikeutuu. Koronaepidemian seurauksena kaupungin palveluissa on muodostunut palveluvelkaa, jonka kattaminen vuodesta 2021 eteenpäin lisää kaupungin menoja. Kaupungin tilikauden tulos vuonna 2020 oli 497 miljoonaa euroa, mikä oli 234 miljoonaa euroa parempi kuin talousarviossa.

Kaupungin ottolainakanta oli vuoden lopussa 992 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 lopussa se oli noin 1,01 miljardia euroa. Vuoden 2020 lopussa lainaa oli asukasta kohti 1 508 euroa.

Toimintamenot kasvoivat edellisestä vuodesta

Kaupungin ulkoiset toimintatulot vuonna 2020 olivat 1,3 miljardia euroa, johon sisältyvät maanmyynnin sekä rakennusten ja osakkeiden myynnin myyntivoitot. Tämä on 3,4 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna, mutta ylittää talousarvion noin 72 miljoonalla eurolla. Toimintamenot olivat 4,7 miljardia euroa. Toimintame-

not kasvoivat edellisestä vuodesta 3,6 prosenttia ja ylittivät talousarvion 25 miljoonalla eurolla.

Menolisäyksiä koronasta kertyi yhteensä 129 miljoonaa euroa. Suurimmat menoerät syntyivät sosiaali- ja terveystoimialalla koronatestauksesta ja suojavarustehankinnoista.

Investointitason nousu mahdollistaa kaupungin kasvun tulevina vuosina

Investointimenot vuonna 2020 olivat 1,047 miljardia euroa. Investoinneista 130 miljoonaa euroa muodostui kaupunkiympäristön toimialaa varten rakennetun Kiinteistö Oy Kalasataman Kymppi-talon myyntitulojen sijoittamisesta kyseiseen kiinteistöosakeyhtiöön.

Investointimenot ilman kaupungin liikelaitoksia vuonna 2020 olivat 892 miljoonaa euroa ja ilman Kymppi-talon kertaluonteista pääomitusta investointimenot olivat 762 miljoonaa euroa eli 19 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Investointitason nousu on viime vuosina kohdistunut erityisesti kasvatukseen ja koulutuksen toimialan rakennushankkeisiin, uusien asuinalueiden esirakentamiseen sekä katujen ja liikenneväylien uudisrakentamiseen ja perusparantamiseen.

Rakentaminen pysyi Helsingissä vuonna 2020 korkealla tasolla, ja sen painopiste oli etenkin

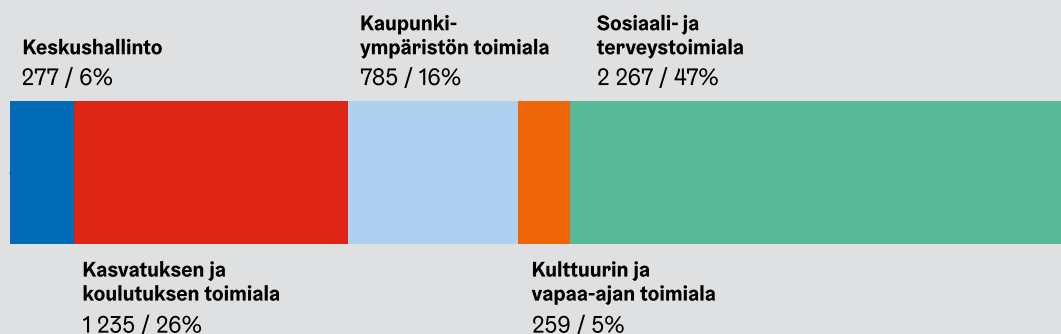
asuntorakentamisessa. Helsingissä oli rakenteilla asuinrakennuksia noin 750 000 kerrosneliömetriä koko vuoden ajan. Asuntoja alkoi ja valmistui yli asuntotuotantotavoitteen. Vuoden aikana valmistui 7 280 asuntoa ja 7 187 asunnon rakentaminen aloitettiin.

Kaupungin oman tuotannon osuus valmis-
tuneista asunnoista oli 21 prosenttia eli 1 530 asuntoa. Näistä asunnoista yli puolet oli valtion tukemia ARA-vuokra-asuntoja Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle. Loput asunnot olivat asumisoikeusasuntoja Helsingin Asumisoikeus Oy:lle ja Hitas-omistusasuntoja. Kaupungin omana tuotantona aloitettiin 1 551 asunnon rakentaminen. Kaupungin oman tuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuosittain.

**Menolisäyksiä
koronasta kertyi yhteensä
129 miljoonaa euroa.**

Toimintamenot

milj. euroa / %-osuus kaupungin menoista

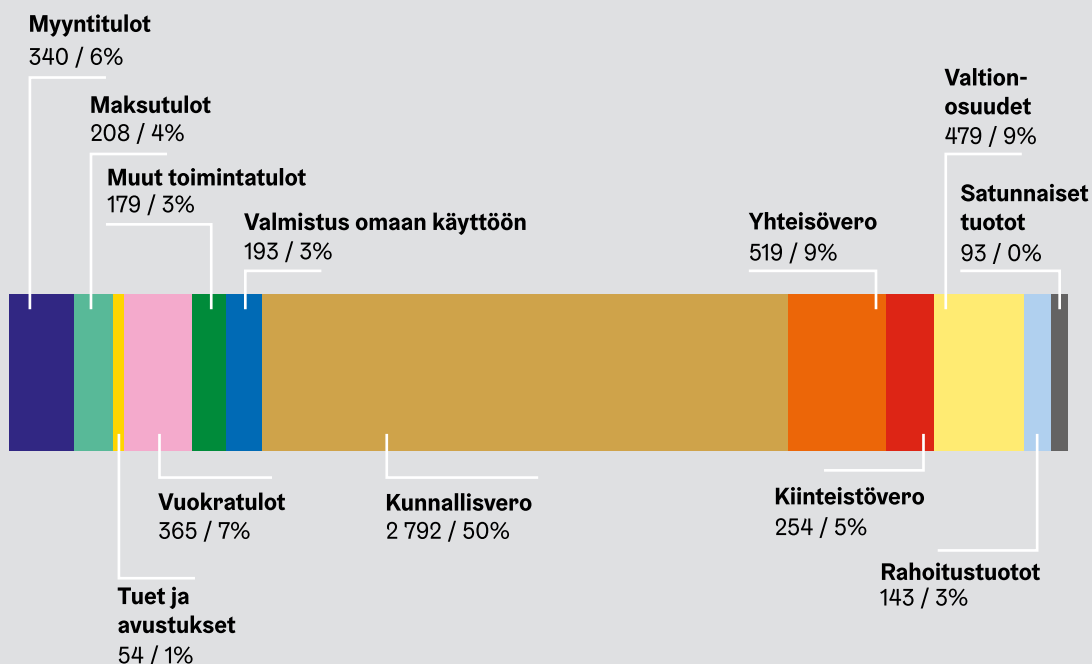

Toimintamenot yhteensä 4 823 milj. euroa

Luvut ilman liikelaitoksia, sisäisiä eri ei ole eliminoitu.

Kokonaistulot

milj. euroa / %-osuus kaupungin menoista

Kokonaistulot yhteensä 5 619 milj. euroa

Luvut sisältävät liikelaitokset, sisäiset erät on eliminoitu.

Vuoden 2020 tilinpäätöksen tunnusluvut

Vuoden 2020 tilinpäätöksen tunnusluvut	Konserni		Kaupunki	
	2020	2019	2020	2019
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot toimintakuluista, prosenttia	59,4	61,5	25,6	27,9
Vuosikate, miljoonaa euroa	1 438	1 377	863	741
Vuosikate, prosenttia poistoista	170,4	166,8	229,7	203,4
Vuosikate, euroa / asukas	2 187	2 106	1 313	1 134
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, miljoonaa euroa	-495	-283,1	512,9	354,7
Investointien tulorahoitus, prosenttia	63,7	62,8	84,6	96,9
Lainanhoitokate	4,8	3,1	9,1	7,4
Kassan riittävyys, päivää	66	62	85	77
Taseen tunnusluvut				
Omavaraisuusaste, prosenttia	62,1	62,7	80,8	81,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia	90,3	88,6	44,7	43,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), miljoonaa euroa	6 238	5 724	6 541	6 102
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/asukas	9 485	8 755	9 945	9 333
Lainakanta 31.12., miljoonaa euroa	5 552	5 171	992	1 014
Lainat, euroa / asukas	8 442	7 909	1 508	1 550
Lainat ja vuokravastuut 31.12., miljoonaa euroa	6 432	5 663	1 483	1 250
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	9 780	8 661	2 256	1 912
Lainasaamiset 31.12., miljoonaa euroa	484	474	1 895	1 950
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa / asukas	736	725	..	..
Asukasmäärä 31.12.			657 674	653 835

Vertailuvuoden 2019 ennakkotietoon perustuva asukasmäärä on päivitetty vastaamaan lopullista asukasmäärää. Vastaava päivitys on tehty vuoden 2019 tunnuslukuihin.

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivulla 56.

Helsingin kaupungin tuloslaskelma

milj. euroa

Helsingin kaupungin tuloslaskelma	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Toimintatuotot		
Myyntituotot	340,5	338,0
Maksutuotot	207,8	230,8
Tuet ja avustukset	53,7	52,7
Vuokratuotot	364,8	387,7
Muut toimintatuotot	178,6	196,0
	1 145,4	1 205,2
Valmistus omaan käyttöön	192,6	176,6
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 453,2	-1 402,2
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-341,1	-310,4
Muut henkilösivukulut	-52,9	-51,5
Palvelujen ostot	-2 014,5	-1 967,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-216,3	-209,2
Avustukset	-333,9	-318,0
Vuokratulot	-226,1	-218,6
Muut toimintakulut	-24,5	-23,2
	-4 662,4	-4 500,2
Toimintakate	-3 324,3	-3 118,5
Verotulot ja valtionosuudet		
Verotulot	3 565,6	3 493,7
Valtionosuudet	479,6	232,8
	4 045,2	3 726,5
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	70,8	77,8
Muut rahoitustuotot	87,9	72,5
Korkokulut	-15,6	-16,6
Muut rahoituskulut	-0,6	-0,3
	142,6	133,4
Vuosikate	863,4	741,4
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-375,9	-364,4
	-375,9	-364,4
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	9,3	0,0
	9,3	0,0
Tilikauden tulos	496,7	377,0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-2,1	-0,3
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	2,2	-2,7
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	1,8	5,2
	1,9	2,3
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	498,6	379,2

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma

milj. euroa

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	863,4	741,4
Satunnaiset erät	9,3	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-143,6	-190,2
	729,1	551,2
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 046,6	-780,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25,7	15,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	283,0	181,2
	-737,9	-584,2
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8,8	-32,9
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-32,1	-86,3
Antolainasaamisten vähennys	87,8	79,9
	55,7	-6,4
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	60,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-81,5	-86,5
	-21,5	-86,5
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	7,0	-30,2
Vaihto-omaisuuden muutos	-28,3	-3,9
Saamisten muutos	6,2	-33,7
Korottomien velkojen muutos	197,9	64,2
	182,7	-3,5
Rahoituksen rahavirta	216,9	-96,4
Rahavarojen muutos	208,1	-129,4
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 320,2	1 112,0
Rahavarat 1.1.	1 112,0	1 241,4
	208,1	-129,4

Helsingin kaupungin tase

milj. euroa

Vastaavaa	31.12.2020	31.12.2019
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	19,8	23,1
Muut pitkävaikutteiset menot	94,8	75,5
Ennakkomaksut	6,0	5,4
	120,6	104,0
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 463,9	3 345,8
Rakennukset	1 884,7	1 789,8
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 721,6	1 623,1
Koneet ja kalusto	451,9	447,9
Muut aineelliset hyödykkeet	12,9	12,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	525,0	384,2
	8 060,0	7 603,6
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 250,8	3 228,8
Muut lainasaamiset	1 894,6	1 950,3
Muut saamiset	0,5	0,5
	5 146,0	5 179,6
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	98,8	91,8
Lahjoitusvarojen varat	5,5	5,4
Muut toimeksiantojen varat	663,6	565,0
	767,8	662,3
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	33,2	10,8
Keskeneräiset tuotteet	16,6	10,8
Muu vaihto-omaisuus	0,1	0,1
	49,9	21,7
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,1	0,1
Muut saamiset	19,2	51,4
	19,3	51,5
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset ¹	83,3	119,3
Lainasaamiset	0,3	1,0
Muut saamiset	196,6	164,5
Siirtosaamiset ¹	81,6	51,0
	361,9	335,8
Saamiset yhteensä	381,1	387,3
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	695,1	625,0
Joukkovelkakirjalainasaamiset	20,0	20,0
	715,1	645,0
Rahat ja pankkisaamiset	605,0	467,0
Vastaavaa yhteensä	15 845,7	15 070,5

Vastattavaa	31.12.2020	31.12.2019
Oma pääoma		
Peruspääoma	2 972,4	2 972,4
Arvonkorotusrahasto	1 794,5	1 796,8
Muut omat rahastot	666,2	608,0
Muu oma pääoma	729,0	729,0
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	6 042,1	5 722,9
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	498,6	379,2
	12 702,9	12 208,3
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	66,0	63,9
Vapaaehtoiset varaukset	5,2	7,4
	71,2	71,3
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	59,1	67,2
	59,1	67,2
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	98,8	100,2
Lahjoitusrahastojen pääomat	5,5	5,4
Muut toimeksiantojen pääomat	558,6	444,7
	662,8	550,3
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	905,7	924,6
Lainat muilta luotonantajilta	7,4	7,4
Saadut ennakot	4,7	5,1
Ostovelat	1,3	5,8
Liittymismaksut ja muut velat	5,4	7,6
	924,5	950,5
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	78,9	81,5
Saadut ennakot	27,2	10,8
Ostovelat ¹	313,3	307,6
Liittymismaksut ja muut velat	642,3	485,0
Siirtovelat ¹	363,4	338,0
	1 425,2	1 222,9
Vieras pääoma yhteensä	2 349,7	2 173,4
Vastattavaa yhteensä	15 845,7	15 070,5

¹ Lyhytaikaisten myynti- ja siirtosaamisten sekä osto- ja siirtovelkojne vertailuluvut on muutettu vastaamaan uutta kirjauskäytäntöä 2020.

Henkilöstö

Kaupungin palveluksessa työskenteli vuoden 2020 lopussa vakinaisessa tai määräaikaisessa työsuhteessa yhteensä 39 152 työntekijää. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärä kasvoi 1 693 työntekijällä.

Henkilöstömäärä kasvoi muun muassa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla sekä sosiaali- ja terveystoimialalla. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla henkilöstömäärän kasvua selittää erityisesti suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärän kasvu ja siten peruskoulun opettajien määrän kasvu. Korona on erityisesti vaikuttanut henkilöstötarpeeseen sosiaali- ja terveystoimialalla, jossa määräaikaisia työntekijöitä on voitu palkata ilman vakanssia mm. hoitotyöhön sekä epidemiologisen toiminnan tartunnan jäljitystehäviin.

Vuoden 2020 lopussa henkilöstöstä kolme neljäsosaa oli naisia. Vakinaisesta henkilöstöstä noin kolmannes oli työskennellyt kaupungilla yli viisitoista vuotta. Henkilöstön suurin ikäryhmä oli edelleen 50–59-vuotiaat.

Koronapandemian edetessä kaupunki sulki sekä keväällä että loppuvuodesta monia palvelujaan, jolloin osalla henkilöstöstä työtehtävät vähenivät tilapäisesti. Samaan aikaan syntyi uusia palveluja. Osaajapankin kautta henkilöstöä siirrettiin sinne, missä tarve oli kriittisin.

Vuoden alussa henkilöstön saatavuuden edistämiseksi perustettiin oma yksikkö, joka koordinoi kaupunkiyhteistä tekemistä muun muassa työnantajakuvaan, hakijakokemuksen ja rekrytointiosaamisen vahvistamiseksi sekä työvoimapulasta kärsivien alojen henkilöstön saatavuuden edistämiseksi.

Kaupungin henkilöstö yhteensä

Kaupungin henkilöstö yhteensä	Vakinaiset	Määräaikaiset	Yhteensä ilman palkkatuettuja	Muutos
	2020	2020	2020	2019-2020
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	11 121	3 630	14 751	752
Kaupunkiympäristön toimiala *	3 356	263	3 619	37
Keskushallinto **	3 783	544	4 327	188
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala	1 591	255	1 846	-12
Sosiaali- ja terveystoimiala	11 133	3 476	14 609	728
Yhteensä	30 984	8 168	39 152	1 693

* Kaupunkiympäristön lukuihin sisältyvät pelastuslaitoksen ja liikennelaitoksen (HKL) henkilöstö.

** Keskushallinnon lukuihin sisältyvät kaupunginkanslian, Palvelukeskus Helsingin, Rakentamispalveluliikelaitoksen (Stara), Taloushallintopalveluliikelaitoksen (Talpa), tarkastusviraston ja Työterveys Helsingin henkilöstö.

Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Helsingin kaupunkikonsernin vuoden 2020 vuosikate oli noin 1 439 miljoonaa euroa. Vuosikate parani vuodesta 2019 noin 62 miljoonalla eurolla. Helsingin kaupungin vuosikate parani 122 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Tytäryhteisöjen vaikutus kaupunkikonsernin vuosikatteeseen oli noin 60 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Ennen kaikkea Helsingin Satama Oy:n sekä Palmia Oy:n tulokset heikkenivät vuodesta 2019 pääasiallisesti koronapandemian vaikutusten seurauksena.

Kaupunkikonsernin tulos oli vuonna 2020 noin 606 miljoonaa euroa, josta Helsingin kaupungin osuus oli 497 miljoonaa euroa ja Helen Oy:n osuus 123 miljoonaa euroa.

Kaupunkikonsernin ylijäämä oli 569 miljoonaa euroa ja se parani edellisestä vuodesta 65 miljoonaa euroa. Helsingin kaupungin ylijäämä oli 119 miljoonaa euroa edellisen vuoden tasoa parempi.

Kaupunkikonsernin vuoden 2020 toiminnan ja investointien rahavirta oli 295 miljoonaa euroa negatiivinen ja se oli hieman vuoden 2019 tasoa parempi (-333 miljoonaa euroa vuonna 2019). Helsingin kaupungin vaikutus kaupunkikonsernin toiminnan ja investointien rahavirtaan oli -9 mil-

joonaa euroa, mikä oli edellisen vuoden tasolla (-33 miljoonaa euroa vuonna 2019).

Tytäryhteisöjen (muut kuin kuntayhtymät) yhteenlasketut investoinnit olivat 1 040 miljoonaa euroa ja se oli 103 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2020 tytäryhteisöistä (muista kuin kuntayhtymistä) suurimmat investoinnit olivat Helsingin kaupungin asunnot Oy (294 miljoonaa euroa), Helen Oy:n (261 miljoonaa euroa), ja Myllypuron Kampus Koy:n (138 miljoonaa euroa) ja Auroranlinna Koy:n (124 miljoonaa euroa) investoinnit.

Kuntayhtymistä suurimmat investoinnit olivat HSY:n (287 miljoonaa euroa, kuntayhtymä kokonaisuudessaan) ja HUS:n (251 miljoonaa euroa, kuntayhtymä kokonaisuudessaan) investoinnit.

Kaupunkikonsernin lainakanta oli 5 552 miljoonaa euroa eli 8 442 euroa asukasta kohden. Vuonna 2019 lainakanta oli 5 171 miljoonaa euroa. Tästä Helsingin kaupungin lainakanta oli 992 miljoonaa euroa eli 1 508 euroa asukasta kohden. Helsingin kaupungin lainakanta pieneni 42 miljoonaa euroa, mutta vastaavasti tytäryhteisöjen yhteenlaskettu lainakanta kasvoi kasvaneen investointitason seurauksena noin 423 miljoonaa euroa.

Konsernituloslaskelma

milj. euroa

Konsernituloslaskelma	01.01.-31.12.2020	01.01.-31.12.2019
Toimintatuotot	3803,50	3739,70
Toimintakulut	-6402,10	-6076,80
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tap- piosta (-)	32,70	16,80
Toimintakate	-2565,90	-2320,30
Verotulot	35655,98	3493,70
Valtionosuudet	480,10	233,30
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	13,30	22,90
Muut rahoitustuotot	10,20	9,00
Korkokulut	-57,50	-60,10
Muut rahoituskulut	-7,30	-1,50
	-41,30	-29,70
Vuosikate	1438,40	1377,10
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-843,90	-824,80
Omistuksen eliminointierot	0,70	-9,40
Arvonalentumiset	-0,1	-0,6
	-843,30	-834,80
Satunnaiset erät	10,30	-0,1
Tilikauden tulos	605,50	542,20
Tilinpäätössiirot	1,00	1,50
Tilikauden verot	-12,10	-24,30
Laskennalliset verot	-28,70	-15,70
Vähemmistöosuudet	3,30	0,1
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	568,90	503,70
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/ Toimintakulut, prosenttia	59,4	61,5
Vuosikate/ poistot, prosenttia	170,4	166,8
Vuosikate, euroa/ asukas	2 187	2 106
Asukasmäärä	657 674	653 835

Konsernirahoituslaskelma

milj. euroa

Konsernirahoituslaskelma	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1438,40	1377,10
Satunnaiset erät	10,30	-0,10
Tilikauden verot	-12,10	-24,30
Tulorahoituksen korjauserät	-94,90	-137,00
	1341,80	1215,70
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2274,00	-2210,60
Rahoitusosuudet investointimenoihin	16,70	16,60
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	646,70	645,10
	-1610,60	-1548,80
Toiminnan ja investointien rahavirta	-268,80	-333,10
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-21,40	-10,70
Antolainasaamisten vähennys	11,20	14,90
	-10,20	4,20
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	652,90	566,80
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-254,40	-396,90
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-17,70	17,60
	380,90	187,40
Oman pääoman muutokset	3,30	-0,10
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-18,30	-15,00
Vaihto-omaisuuden muutos	-39,50	17,90
Saamisten muutos	3,40	-24,80
Korottomien velkojen muutos	82,60	150,80
	28,20	128,90
Rahoituksen rahavirta	402,10	319,50
Rahavarojen muutos	133,30	-13,60
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1628,60	1495,30
Rahavarat 1.1.	1495,30	1508,90
	133,30	-13,60
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 e	-495,30	-283,10
Investointien tulorahoitus, prosenttia	63,7	62,8
Lainanhoitokate	4,8	3,1
Kassan riittävyys (pv)	66	62

Konsernitase

milj. euroa

Konsernitase	31.12.2020	31.12.2019
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	28,30	40,20
Muut pitkävaikutteiset menot	213,00	198,70
Ennakkomaksut	8,20	7,90
	249,40	246,90
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3549,80	3429,50
Rakennukset	6625,60	6266,60
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2784,10	2694,20
Koneet ja kalusto	1343,70	1374,90
Muut aineelliset hyödykkeet	24,50	23,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2051,60	1736,90
	16379,20	15525,70
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	312,30	285,10
Muut osakkeet ja osuudet	487,10	473,80
Muut lainasaamiset	484,20	474,00
Muut saamiset	2,90	2,90
	1286,60	1235,80
Toimeksiantojen varat	659,50	526,20
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	145,10	105,60
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	107,00	129,00
Lyhytaikaiset saamiset	501,50	482,90
	608,50	611,90
Rahoitusarvopaperit	772,80	717,70
Rahat ja pankkisaamiset	855,80	777,60
Vastaavaa yhteensä	20956,90	19747,20

Vastattavaa	31.12.2020	31.12.2019
Oma pääoma		
Peruspääoma	2972,40	2972,40
Säätiöiden peruspääomat	7,00	7,00
Arvonkorotusrahasto	1795,80	1801,70
Muut omat rahastot	1085,50	1000,00
Muu oma pääoma	734,10	734,10
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	5668,90	5220,80
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	568,90	503,70
	12832,70	12239,70
Vähemmistöosuudet	171,40	151,30
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	59,80	68,00
Muut pakolliset varaukset	34,80	37,10
	94,60	105,10
Toimeksiantojen pääomat	683,30	568,30
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	5234,90	4855,30
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	148,90	130,90
	5383,80	4986,30
Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	317,20	315,90
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1473,90	1380,60
	1791,10	1696,60
Vieras pääoma yhteensä	7174,90	6682,80
Vastattavaa yhteensä	20956,90	19747,20

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{vuosikate} / (\text{poistot} + \text{arvonalentumiset})$

Vuosikate euroa/asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{asukasmäärä } 31.12.$

Investointien tulorahoitus, prosenttia

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (päivää)

= $365 \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Omavaraisuusaste, prosenttia

= $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{taseen vastattavien loppusumma} - \text{saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia

= $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / (\text{toimintatuotot} + \text{verotuotot} + \text{valtionosuudet})$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= $\text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

= $\text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)} / \text{Asukasmäärä } 31.12.$

Lainakanta 31.12. (miljoonaa euroa)

= $\text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

Lainat euroa/asukas

= $\text{Lainakanta } 31.12. / \text{asukasmäärä } 31.12.$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat}) + \text{vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut 31.12. euroa/asukas

= $\text{Lainat ja vuokravastuut} / \text{asukasmäärä } 31.12.$

Lainasaamiset 31.12.

= $\text{sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Helsingin kaupungin vuosikertomus 2020

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia

Taitto

KMG Turku Oy

Valokuvat

Kansi: Camilla Bloom/Torikorttelit
sivu 5: Jetro Stavén
sivu 6, 14, 19, 49: Jussi Hellsten
sivu 9: Tern Bicycles
sivu 10, 35, 39: Pertti Nisonen
sivu 12: Laura Oja
sivu 16, 20, 24, 28, 30, 40: Sakari Röyskö
sivu 23: Kimmo Brandt
sivu 25: Paavo Jantunen
sivu 27: Yehia Eweis
sivu 36: Maarit Hohteri
sivu 44: Riku Pihlanto

Paino

Next Print Oy

Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja
2021:7

ISBN 978-952-331-904-2 (nidottu)
ISBN 978-952-331-905-9 (pdf)

ISSN-L 2242-4504
ISSN 2242-4504 (nidottu)
ISSN 2323-8135 (verkkojulkaisu)

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia**

**Pohjoisesplanadi 11-13
00170 Helsinki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihte 09 3101641**

**www.hel.fi
www.hel.fi/vuosikertomus**